

Válaszolt a miniszter

Földesi Zoltán képviselő úr részére!

Tisztelt Képviselő Úr!

A Házszabály 91. §-a alapján K/6717, számon hoztam benyújtott „A szarvasmarha ágazatot érintő súlyos problémák-ról” című írásbeli kérdésére a következő választ adom:

A hazai tejszektor egyre szorosabb szálakkal kötődik az EU tejjgazdaságához, és az EU-n belüli piaci tendenciák általában a hazai folyamatokat is meghatározzák.

Magyarországon a korábbi évekre, illetve napjainkra is jellemző, hogy a belföldi termelés meghaladta a belföldi igényt.

E tekintetben tavaly következett be változás, ami alatt jellemzően a nyerstej vonatkozásában megnövekedett kivitel értünk, ennek következtében Magyarországon időszakosan tejhiány alakult ki. Míg exportunk 2006-ban megközelítette a 230 ezer tonnát (az összes termelés 12 %-át), 2007-ben már elérte a 300 ezer tonnát.

A megemelkedett nyerstej kivitel hátterében az a körülmény állt, hogy bizonyos környező országok nem rendelkeznek elegendő tejkvótával, így a hiányzó mennyiséget határon túlról - Magyarországról - pótolták. Ezen körülményt (kivitel növekedése) önmagában elvileg üdvözölni is lehetne. Azonban mindezt semmiképpen nem értékelhetjük kedvező jelenségnek ha azt nézzük, hogy az uniós tagországok - elsősorban Németország - magas feldolgozottsági szintű (sajtok, tejdesszertek stb.) tejtermékeket szállítanak be Magyarországra, illetve azt, hogy a magas feldolgozottsági szintű termékek EU-ban történő kivitele területén nem sikerült megfelelő piaci pozíciókat realizálnunk. Elsősorban 3. országba exportálunk ilyen termékeket. Jól látható, hogy milyen piaci torzulásokat idézett ez elő, amelynek csak egyik eleme volt a tavalyi évben kialakult nyerstej hiány.

A nyerstej megnövekedett kivitelét jól nyomon lehet követni a nyerstej felvásárlási átlagárának megnövekedésében is: míg 2007. első felében az átlagár 66-67 Ft/kg körül mozgott, addig a 2007. év végére az 86,22 Ft/kg ért el. A nyerstej felvásárlási átlagárának 2008. évi eddigi alakulását vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az év elejére tovább növekedett, azonban februártól kezdődően csökkenésnek indult, áprilisban 85,16 Ft/kg körül alakult, mely szeptemberre 75,52 Ft/kg-ra csökkent le.

Kedvező tendenciaként értékeljük, hogy egyre nagyobb számban jönnek létre tejszövetkezetek és értékesítési egyesülések különböző formái azonban Magyarországon még így is a nyugat-európainál sokkal kevésbé szervezett az együttműködés a termék-pálya szereplői között.

A fentiekben említett problémákon sajnálatos módon nem segít az a körülmény sem, hogy a magyar átlagfogyasztó rendkívül árérzékeny, kevésbé jellemző rá az élelmiszerek vonatkozásában a márkahűség, illetve a hazai termékek fogyasztásának preferálása. Ez is elősegíti az alacsonyabb minőségű, olcsóbb kategóriájú termékek behozatalát.

Nagy problémát okoznak az áruházláncok, akik - amint azt Képviselő Úr a levelében is írja — nemzetközi kapcsolataikat kihasználva sok esetben beszerzési áron alul értékesítenek külföldön előállított fogyasztói tejet.

A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény alapján lehetőség nyílik fellépni azon kereskedelmi láncokkal szemben, amelyet, a vonatkozó hazai előírások megszegésével próbálnak magukat versenyelőnybe hozni. A versenytörvény foglalkozik mind az általános üzleti tisztességtelen magatartással, mind a versennyel Összefüggő fogyasztóvédelmi, illetve versenykorlátozással kapcsolatos kérdésekkel, továbbá az anyagi jogi szabályok érvényesítésével kapcsolatos — a Gazdasági Versenyhivatalra (GVH), illetve a bíróságokra vonatkozó — eljárási rendelkezéseket is meghatározza.

A versenytörvény rendelkezései közül a tisztességtelen piaci magatartás tilalmával kapcsolatos előírásokat a bíróság érvényesíti. A szabályok másik csoportjában — ide tartozik a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása, a kartellezés, az egyéb versenyt korlátozó megállapodások és a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma — verseny-felügyeleti eljárásban a GVH jár el.

A minisztérium tárgyalásokat kezdeményezett és folytat a magyar piacon meghatározó jelentőségű, külföldi és hazai kereskedelmi üzletláncok képviselőivel, amelyek célja egy olyan együttműködés megteremtése a hipermarketek, az, agrártermelők és élelmiszer-feldolgozók között, amely a termelők, feldolgozók és kereskedők között fennálló feszültségeket megszünteti és kölcsönös szerepvállalással korrekt kapcsolatot képes fenntartani.

A megállapodás tartalmi elemeinek összeállításához kértük be a szakmai, illetve a kereskedelemben érintett szervezetek gyakorlati ismeretekre és tapasztalatokra épülő javaslatait. A termék-pályák szereplői által beküldött javaslatok alapján dolgoztuk ki a megállapodás-tervezetet.

A megállapodás tervezetet átadtuk a GVH-nak, hogy foglaljon állást a tekintetben, hogy a tervezet sérti-e a piacgazdálkodás, illetve a szabad verseny szellemét, vagy az nem ütközik-e egyéb jogszabályba. A GVH-tól kapott információ szerint az idevonatkozó észrevételeket záros határidőn belül megkapjuk.

A megállapodás tervezete ugyanakkor az áruházláncok vezetőinek, valamint az Országos Kereskedelmi Szövetségnek is átadásra került, akik jelezték, hogy a tervezet különböző fórumokon történő megvitatását követően a kialakított egységes álláspontot írásban várhatóan még ebben a hónapban megküldik.

Reményeink szerint a megállapodás valamennyi érintett részéről aláírásra kerül, és sikerül ezzel a képviselő Úr levelében írt problémák egy részét orvosolni.

Tájékoztatom, hogy e munkánkkal párhuzamosan szakmai előkészületek vannak arra az eshetőségre is, ha a megállapodás esetleg nem kerül aláírásra (pl.: a Kereskedelmi Tv. módosításának lehetősége, egyéb jogi eszközök).

Amennyiben a megállapodással kapcsolatban további érdemi információ áll a rendelkezésünkre, illetve a megoldás biztossá válik, a szükséges tájékoztatást a Tej Termék Tanács részére azonnal megadjuk.

E kérdéskörrel kapcsolatban meg kell jegyezni azt is, hogy a belföldi kereskedelmi láncokkal szembeni jobb alkupozíció eléréséhez a termék-pálya szereplőinek, illetve azok érdekvédelmi, szakmai szervezeteinek hatékonyabb, erőteljesebb fellépésére is szükség van.

Kérem válaszom szíves elfogadását.

Üdvözlettel.

Gráf József, miniszter

Nyílt nap

Sokszínű képzésének minden apró mozzanatát kínálta a látogatóknak Szarvas Város Közoktatási és Közgyűjteményi Intézménye középiskolájában, a múlt héten pénteken tartott nyílt napon.

Amint megtudtuk Kohut Andrásnéétől, az intézmény főigazgatójától, ez az alkalom, amikor a leendő 9.osztályosok, szüleik és a kísérő pedagógusok tájékozódhatnak a szarvasi képzési kínálatról. Mint minden évben, idén is ötvennél több alapfokú oktatási intézményt kerestek meg levélben a meghívóval, és az erre az alkalomra készített Beiskolázási és pályaválasztási tájékoztató c. kiadvánnyal. A sok éves gyakorlatnak megfelelő volt az érdeklődés a nyílt napon. A képzési struktúra valamennyi egységét megtekintették az érdeklődők, a gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai órákon túl, a jól felszerelt tanműhelyekben éppúgy látogatást tehettek, mint a kollégiumban, a könyvtárban, a sportcsarnokban. A lehetőségek ismeretében dönthetik majd el a nyolcadikosok, hogy megtetszett-e nekik annyira a szarvasi középiskola, hogy ide jelentkezzenek. A főigazgató az érdeklődés és a visszajelzések alapján bizakodóan nyilatkozott, azt mondta, minden esély megvan arra, hogy a tervezett osztályokat el tudják indítani. Kohut Andrásné – csakúgy mint a nyílt napon résztvevőknek – lapunknak is elmondta, hogy jó alkalom volt ez arra is, hogy ismertesse a szakképzésben tervezett változtatásokat, beszámoljon a kormányzat szándékáról, mellyel a szakképzést kívánja támogatni, főként a hiányszakmákban. Igyekezett a szülők figyelmét felhívni arra, hogy próbálják gyermekük jövőjét objektíven mérlegelni, s ne csak a felsőoktatást célul kitűző gimnáziumi képzéseket, hanem a gyakorlatorientált fiataloknak nagyobb teret és lehetőséget adó szakképzést is mérlegeljék a választás során.